

Pedagogická diagnostika

Zora Syslová

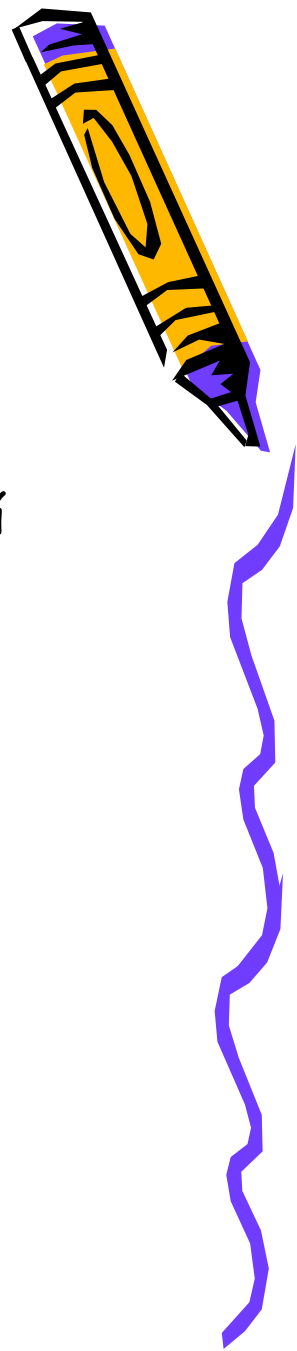

Požadavky ke zkoušce:

Zkouška proběhne formou individuálního rozhovoru. Budou hodnoceny teoretické znalosti, porozumění obsahu předmětu, kritický přístup k daným tématům a aplikační schopnosti.

Kritérii pro hodnocení jsou:

- znalost jednotlivých tématických okruhů vyplývajících z obsahu předmětu pedagogická diagnostika
- kritický přístup a aplikační schopnosti vyplývající ze seminářů a seminární práce (z předmětů průběžná pedagogické praxe II) a diskusí nad těmito pracemi

Požadavky k zápočtu SPDI

Seminární práce:

- Obsah seminární práce:
- titulní strana (viz IS)
- mateřská škola, v níž proběhlo pozorování dítěte
- třída a věkové složení dětí ve třídě (smíšená, děti ve věku...)
- údaje o vybraném dítěti (pohlaví, věk dítěte), zdůvodnění výběru
- informace o dítěti získané prostřednictvím záznamů vedených v MŠ, případně získané rozhovorem s učitelkou či rodiči
- vymezení cíle a diagnostických metod (záznam z pozorování je přílohou seminární práce)
- závěrečné shrnutí a vyhodnocení zjištěných informací o dítěti,
- návrh opatření (vzdělávací nabídka) pro další práci s dítětem

Reflexní list

Úkoly na praxi:

1. V rozhovoru s učitelkou zjistit, zda vnímá změny v diagnostikování oproti minulosti a v čem konkrétně se tyto změny projevují.
2. Zjistit, jaké používají učitelky metody a nástroje pro sebereflexi a čeho (jakých kompetencí) se jejich sebereflexe týká, popřípadě s čím mají problémy a jak je řeší.
3. Zjistit, jak jsou vedeny záznamy o dětech, nahlédnout do nich, požádat o jednu kopii záznamu předškolního dítěte (5-6 let).
4. Sledovat interakce mezi dětmi při hrách a činnostech a zaznamenat, analyzovat vztahy uvnitř sociální skupiny.

Obsah:

1. Pedagogická diagnostika, její pojetí, vztah k ostatním disciplínám.
2. Teoretické základy pedagogické diagnostiky.
3. Diagnostický proces, přístupy, etapy, chyby a možná zkreslení.
4. Metody pedagogické diagnostiky, specifika a požadavky na jejich použití v MS.
5. Metoda pozorování, druhy pozorování, oblasti, vedení záznamů.
6. Diagnostika sociálních vztahů ve skupině dětí.
7. Diagnostika školní zralosti a připravenosti.
8. Diagnostika rozvoje dítěte a vzdělávacích pokroků ve vztahu k RVP PV.
9. Spolupráce s PPP a SPC.
10. Tvorba individuálního vzdělávacího plánu.
11. Portfolio dítěte.
12. Autodiagnostika učitele.

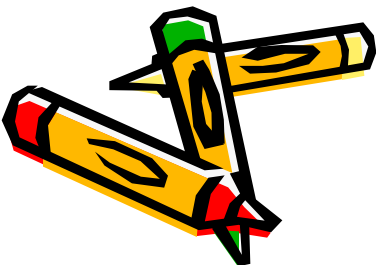
1. Pedagogická diagnostika, její pojetí, předmět, vztah k ostatním disciplínám.

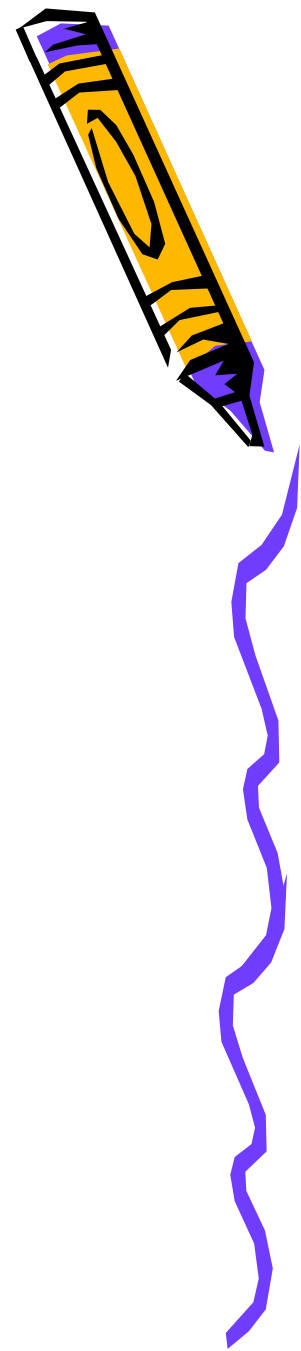
Pedagogická diagnostika je komplexní proces, jehož cílem je poznávání, posuzování a hodnocení vzdělávacího procesu a jeho aktérů.

Na základě stanovené diagnózy volíme optimální postupy, měníme podmínky a vlivem těchto změn dochází ke změnám ve vývoji dítěte, které se dostává na vyšší úroveň. Probíhající změny jsou nadále v průběhu diagnostického procesu posuzovány a jsou buď potvrzením správně nastoupené cesty, nebo signálem k provedení změn.

Zelinková, 2001

1. Pedagogická diagnostika, její pojetí, předmět, vztah k ostatním disciplínám.

Dvě pojetí:

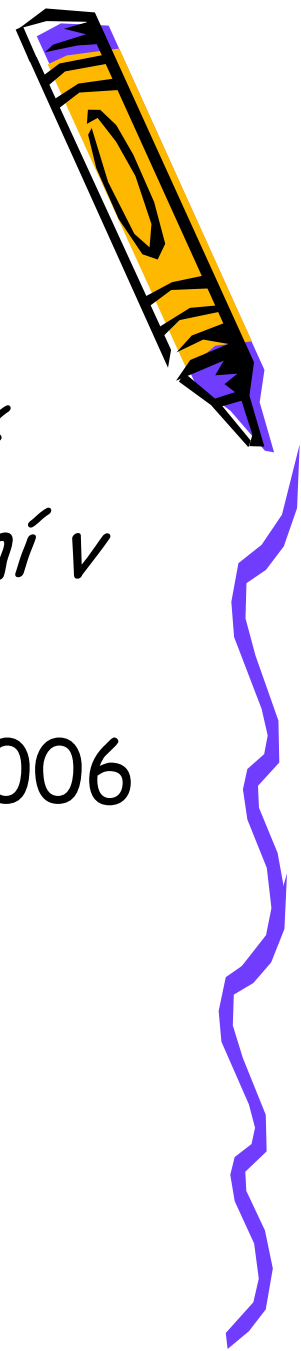
1. Teoreticko praktická disciplína
 2. Přímá diagnostická činnost
- = obě spolu souvisí, jedno vychází z druhého.

Teoreticko praktická disciplína:

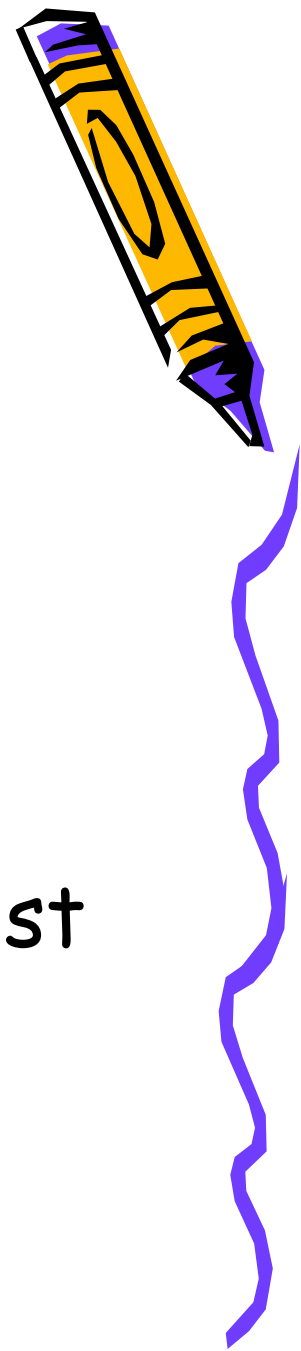
*„Vědecká disciplína, která se zabývá
teorií a metodologií diagnostikování v
edukačním prostředí.“*

Tomanová, 2006

Teoreticko praktická disciplína:

1. Druhy diagnostikování
2. Přístupy k diagnostikování
3. Roviny pedagogického diagnostikování
4. Požadavky na diagnostickou činnost

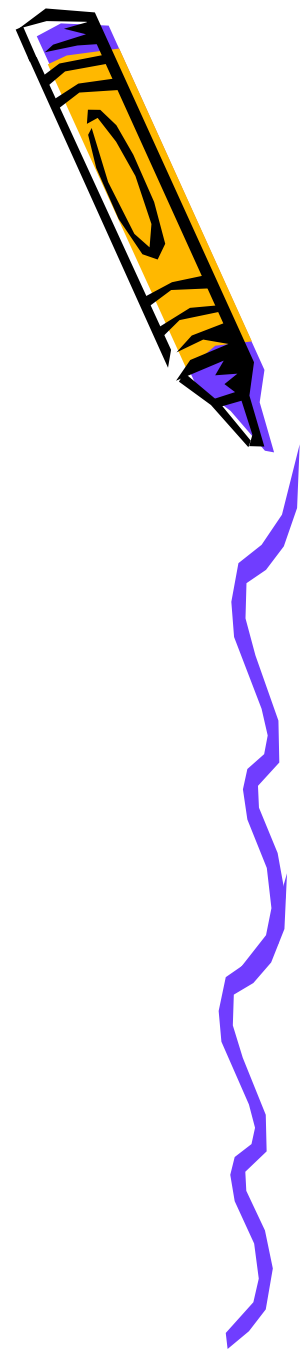
Přímá diagnostická činnost

„Diagnostikování je v pedagogice soubor odborných činností, které jsou realizovány při vytváření diagnózy, tj. rozpoznávání, popisu a případně objasnění vlastností subjektů, jevů a procesů edukace, jež lze objektivně zjistit v daném časovém bodu a v daných podmínkách.“

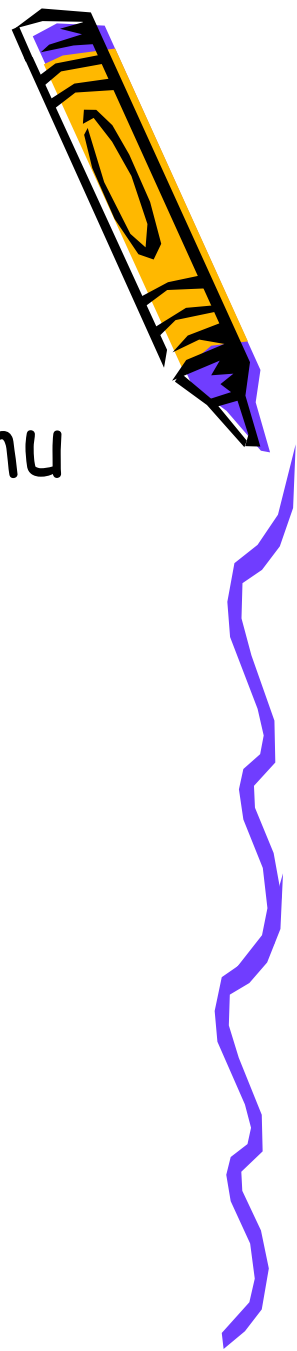
Přímá diagnostická činnost

1. Etapy diagnostické činnosti
2. Cíle pedagogické diagnostiky v podmínkách školy
3. Předmět diagnostikování
4. Chyby v diagnostické činnosti

Propojení s jinými disciplínami

- metodologie pedagogického výzkumu
(použití některých společných metod)
- pedagogická evaluace
(systematické hodnocení)

Pedagogika a psychologie

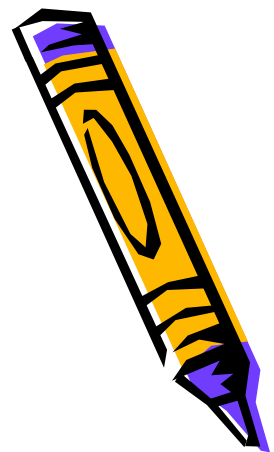
Pedagogika a psychologie se při diagnostické činnosti částečně překrývají.

Pedagogika a psychologie

Pedagogika

- zaměřuje se na pedagogické jevy a procesy, z hlediska jejich záměrů a cílů
- zjišťuje a hodnotí úroveň vědomostí (poznatků), dovedností, návyků u dětí, posuzuje podmínky a proces vzdělávání, vztahy ve skupině vrstevníků, vlastní činnost učitele, školy

Pedagogika a psychologie

Psychologie

- zaměřuje se psychickou složku v procesu vzdělávání (vnitřní danosti a předpoklady pro rozvoj dítěte)
- zaměřuje se na poznávání osobnosti dítěte, změny v jeho dlouhodobém vývoji, schopnosti, motivy, učební styly, specifčnosti obtíží, psychické stavy (úzkostnost, neuroticismus)

Pedagogika a Speciální pedagogika

Literatura:

- BEDNÁŘOVÁ, J., ŠMARDOVÁ, V.: *Diagnostika dítěte předškolního věku*. Brno : Computer Press, 2008. ISBN 978-80-251-1829-0
- KOLLARIKOVÁ, PUPALA, B. (eds.): *Předškolní a primární pedagogika*. Praha : Portál, 2001. ISBN 80-7178-585-7
- KRATOCHVÍLOVÁ, J. (2014). Jak vést portfolio s dětmi v mateřské škole? In http://www.vys-edu.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=600139&p1=1052&id_ktg=1236
- MERTIN, V., GILLNEROVÁ, I.: *Psychologie pro učitelky mateřské školy*. Praha : Portál, 2003. ISBN 80-7178-799-X
- MONATOVÁ, L.: *Speciálně pedagogická diagnostika z hlediska vývoje dětí*. Brno : Paido, 2000. ISBN 80-85931-86-9
- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Věstník MŠMT, sešit 2, Ročník LXI, únor 2005.
- OPATŘILOVÁ, D. (ed.) *Pedagogicko-psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami*. Brno : MU, 2006. ISBN 80-210-3977-9
- PŘINOSILOVÁ, D. *Diagnostika ve speciální pedagogice*. Brno : Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-157-7

SINDELÁROVÁ, B.: *Předcházíme poruchám učení*, Praha,
Portál;

2003. ISBN 80-85282-70-4

SMOLÍKOVÁ, K. a kol.: *Pedagogické hodnocení v pojetí RVP*.

Praha: VÚP, 2007. ISBN 978-80-87000-10-6

TOMANOVA, D. *Úvod do pedagogické diagnostiky v mateřské škole*. Olomouc : UP, 2006. ISBN 80-244-1426-0

ZELINKOVÁ, O. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Praha : Portál, 2001. ISBN 80-7178-544-X

